တောင်ကျွန်းကျေးရွာ

တောင်ကျွန်းအုပ်စု

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း

(၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

တောင်ကျွန်းကျေးရွာ၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလ

မာတိကာ

ခေါင်းစဉ်	စာမျက်နှာ
မာတိကာ	ခ
စကားချီး	၁
တောင်ကျွန်းကျေးရွာ၊ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်	၃
အပိုင်း (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ်	**၄**
(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	၄
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်	၄
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	၅
(၂) ကျေးရွာ၏ တည်နေရာ၊ ပထဝီဝင်အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	၆
(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား	၆
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	၆
(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ	၆
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်လက်များ	၆
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု	၆
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု	၇
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ	၇
(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ	၇
(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု	၇
(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ	၈
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်	၈
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ	၈
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ	၉
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	၉
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု	၉
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး	၁၀
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု	၁၀
(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦများလက်လှမ်းမှီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၁၁
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး	၁၁
(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ	၁၁

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများ နှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၁
(ဖ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၁၂
(ဂ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၁၃
(ဃ) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၁၄
(က) နှစ်စဉ်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ၁၄
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း ၁၄
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ ၁၆
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ ၁၇
(င) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ် ၁၈
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ ၁၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ ၁၉
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း ၁၉
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ ၁၉
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့ အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ ၂၀
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း ၂၀
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း ၂၂
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ ၂၂
(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် ၂၃

ကိုးကားစာရင်း

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၃၀
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ ၃၀

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းသည် ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဖြစ်ပါတယ်။ ကနဦး အနေဖြင့် စီမံကိန်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူး တင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များ နှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါ သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းအဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက် အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်သောနေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ထပ်မံလိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောစီမံကိန်းကို ထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှု တစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို မူဘောင်အတွင်းပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

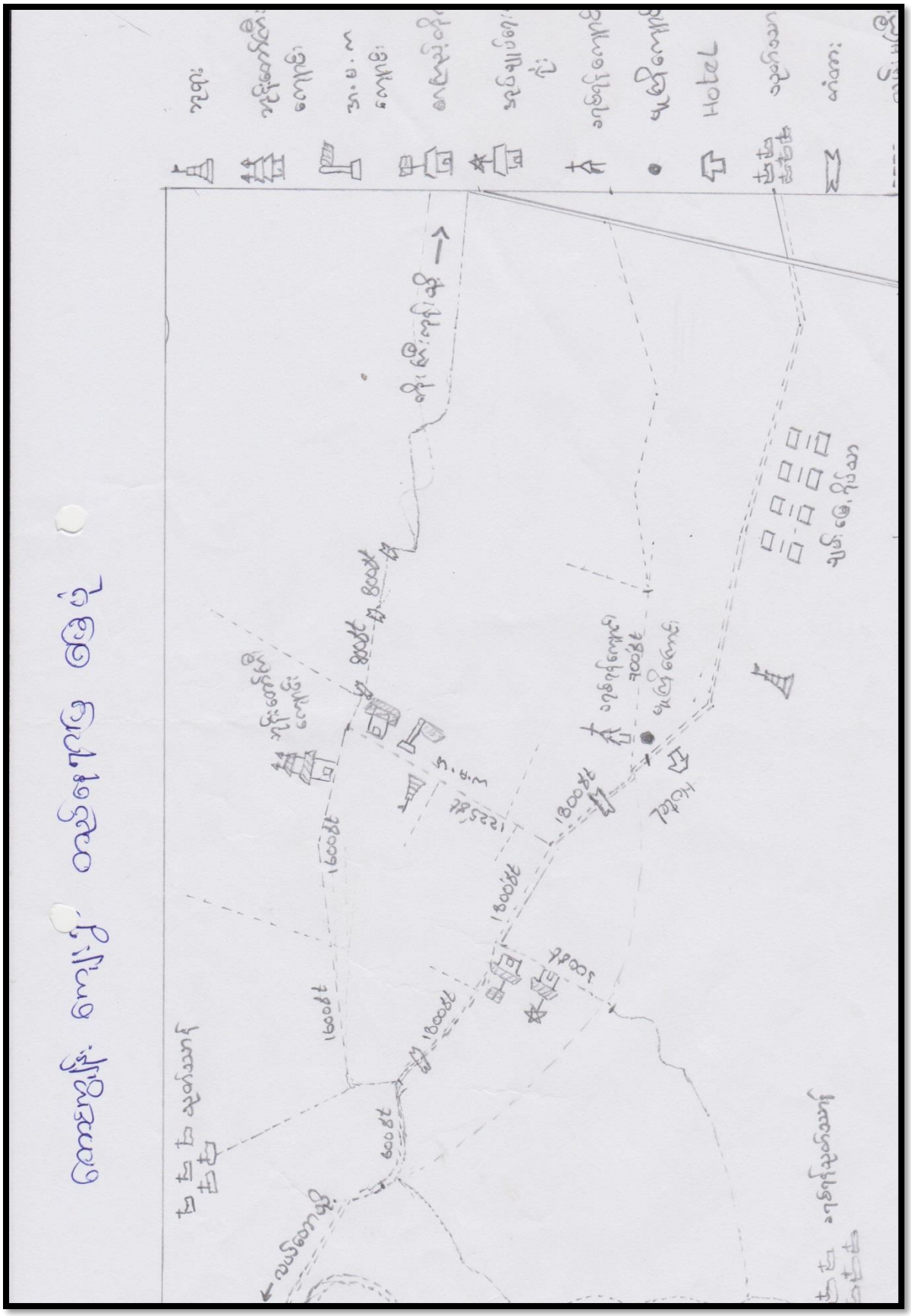
ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းတွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနများ၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက်ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းတွင်အပိုင်း (၂) ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း (က) တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို

အဓိက ဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း (ခ) သည် စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြု စီမံချက်လုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက် အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေ လ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
တောင်ကျွန်းကျေးရွာ၊ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်။

အပိုင်း က

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

(၁) နိဒါန်း

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်။ ။ ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းသည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲ အကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင် တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်း အချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများ စသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်း အချက်အလက် များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤစီမံကိန်းတွင် ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများ ဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုးဖြစ်စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅) နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်း များကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ် မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်း များအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာ နှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာ နှင့်ဆိုင် သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကို ရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမို ကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများ ပြုလာနိုင်ပါမည်။

(ခ) စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု။ ။ ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလ တစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့ မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကို အဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာ ရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ တည်နေရာ၊ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား။ ။ တောင်ကျွန်းကျေးရွာသည် တောင်ကျွန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်တွင် ပါဝင်ပါသည်။ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်၏ အနောက်ဘက်၊ မန္တလေး-လားရှိုးလမ်းမကြီး၏ မြောက်ဘက်(၂)မိုင်ခန့် အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင် တိုးကြီးကုန်းရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် ခါတ်တော်ချိုင့်ရေတံခွန်နှင့် မြောက်ဘက်တွင် ကျွဲနွားထောက်ကျေးရွာတို့တည်ရှိပါသည်။ သမပိုင်းဇုံတွင် ပါဝင်ပြီး တောင်ပေါ်ဒေသတွင် တည်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ။ ။ မြေဆီဩဇာကောင်းမွန်သော တောင်ယာမြေများ ပေါကြွယ်ဝပါသည်။ အဝီစိတွင်း၊လက်ငင်တွင်းနှင့်ချောင်းရေမှ စိုက်ပျိုးရေရရှိစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ စပါး၊ ပြောင်းနှင့်ပန်းစသည့် သီးနှံများကောင်းစွာ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်ပါသည်။ မအူပင် ၊ သရက်၊ မန်ကျည်း၊ ရင့်ဂူ၊ ကြွက်စာ စသော သစ်ပင်များပေါများ၍ လောင်စာထင်းအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ကျောက်၊သဲ၊ ကျောက်စရစ်များကို ကျေးရွာအနီးတွင် အလွယ်တကူရရှိနိုင်သည်။ ထိကရုံး၊ ရှားစောင်းလက်ပတ်၊ ဇီယာ ဆင်တုံးမန္တယ် စသော ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ လည်းတွေ့ရပါသည်။ မြက်၊ မြေဇာ ၊ ကောက်ရိုးစသော နွားစာပေါများပါသည်။

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများ။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၂၄၈) ရှိပါသည်။ အမျိုးသားစုစုပေါင်း (၅၄၆) ဦးနှင့် အမျိုးသမီးစုစုပေါင်း (၅၇၅) ဦးရှိပြီး၊စုစုပေါင်းလူဦးရေ (၁၁၂၁) ဦးရှိပါသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှ (၄.၅%) ဦးနှုန်းနေထိုင်ကြ၍ တိုင်းပြည်၏ ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်စုလူဦးရေထက် နည်းပါးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ နို့စို့အရွယ်ကလေးသူငယ် (၂၇) ဦးရှိပါသည်။ အများစုသောလူဦးရေ (၆၅.၄%) သည် ၁၅နှစ်နှင့် ၆၄ နှစ်အကြား အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များဖြစ်၍ လုပ်သားအင်အားပေါများပါသည်။ ၆၅နှစ်အထက် သက်ကြီးရွယ်အို အရွယ်သည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၂.၂၃% ရှိပါသည်။ ၅နှစ်မှ ၉နှစ်အကြား၊ မူလတန်း ကျောင်းသားအရွယ် (၈.၉၅%)၊ ၁၀နှစ်မှ ၁၄နှစ်အကြား အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ် (၁၀.၃၄%) ရှိပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု။ ။ တောင်ကျွန်းကျေးရွာသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုလုပ်ကြပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား (၁၃၇) ဦးရှိပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းများတွင် အငှားလုပ်ခြင်း၊ ဈေးရောင်းဈေးဝယ်၊ အိမ်ဆိုင်များ၊ လှည်းလည်ဈေးရောင်းခြင်း၊ စသော ကျပန်းလုပ်ငန်း များကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း မိသားစု အပိုဝင်ငွေ အတွက် မွေးမြူကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၄၃.၁၅%) အိမ်ထောင်စုနှင့် ၂.၅ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူအိမ်ထောင်စု (၃၀.၂၄%) ရှိပါသည်။ ၂.၅ ဧကထက်ပိုင်ဆိုင်သော တောင်သူငယ် နှင့် တောင်သူလတ်သည် (၂၃.၈%) ဦးရှိပါ သည်။ ၁၂.၅ဧကအထက်ပိုင်ဆိုင်သော တောင်သူကြီးမှာ (၇) ဦးသာရှိပါသည်။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု များပြား သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ။ ။ ကျေးရွာသည် အဆင့်၃ဆင့်သာ ရှိသောကြောင့် မပြေလည်သောအိမ်ထောင်စု (၈၆)စု ရှိပြီး၊ ၃၅ % သည်အဆင့် ၃ နှင့် ၄ အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြပါသည်။ ၎င်းအိမ်ထောင်စုများသည် အများအားဖြင့် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများ၊ လယ် ၂.၅ဧကအောက်ပိုင်ဆိုင်သော ဆင်းရဲသားတောင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကြုံရာကျပန်း အလုပ်များကိုသာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကြပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဆင်းရဲသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စု (၄၀) အိမ်နှင့် အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စု (၁၂၂) စုရှိပါ သည်။ ကျေးရွာ၏ အဆင့် ၃ နှင့် ၄ အိမ်ထောင်စုများ၏ ၃၀%ကို စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းအရ အများစုသည် နပ်ကျော်စားခြင်း၊ လျှော့စားခြင်း၊ ပြောင်းလဲစားသုံးခြင်းများ မတွေ့ရပါ။ ၃ လအောက် ဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၄)စု၊ ၃လနှင့် ၆လကြားဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၂၀) စု နှင့် ၆ လမှ ၁၂လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၁)စု ရှိ သည်ကိုတွေ့ရှိ ရပြီး ချေးယူခြင်း၊ အထောက်အပံ့ယူခြင်းနှင့် လုပ်အားခကြိုယူခြင်းများဖြင့် ဖြေရှင်းကြပါသည်။

ကျေးရွာသည် ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေ ထူးထူးခြားခြားမရှိပါ။ အချို့သော နှစ်များတွင် မိုးခေါင်ခြင်းနှင့် ပိုးမွှားရောဂါ ကျရောက် ခြင်းစသော အခြေအနေများကို ကြုံတွေ့ရတတ်ပါသည်။ ထို့သို့သောအခြေအနများတွင် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ၊ မြေယာမဲ့များ၊ လက်လုပ်လက်စားများအတွက် အလုပ်အကိုင်ရှားပါး ခြင်း အခြေအနေများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ။ ။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသောရောဂါမှာ သွေးတိုးရောဂါနှင့် အဟာရချို့တဲ့မှုအဖြစ်များပါသည်။ အခြားကြီးကြီးမားမားရောဂါများ မဖြစ်ပွားသော်လည်း ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောသွေးလွန်တုပ်ကွေးငှက်ဖျား၊တီဘီ၊ ဆီးချို၊ လေးဘက်နာစသော ရောဂါများလည်း အသင့်အတင့်ဖြစ်ပွားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မူလတန်း ကျောင်းတွင် ကလေးသူငယ်များအတွက် အာဟာရတိုက်ကျွေးမှုအစီအစဉ်များလည်း ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ဆန်ပြုတ်နှင့် နွားနို့ တစ်နှစ်တကြိမ်သာ ကျွေးမွေးကြပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု။ ။ ကျေးရွာသည် စာတတ်မြောက်မှု နိမ့်ကျသည်ဟု သုံးသပ်နိုင်ပါသည်။ စာမတတ်သူ (၂၀၄) ဦးရှိပြီး၊ အများစုသည် မူလတန်းအဆင့်ရှိသူ (၃၅.၆၇%) နှင့် အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူ (၂၄.၄%) ရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူ (၁၁.၃%) နှင့် တက္ကသိုလ် ကောလိပ် အဆင့်ရှိသူ (၄.၄%) သာရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင်မူလတန်းကျောင်းသာ ရှိသဖြင့် မူလတန်းအရွယ် အများစုသည် မူလတန်းပညာကို လက်လှမ်းမီသင်ကြားနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ကျောင်းတက်နှုန်း မြင့်မားပါသည်။ မူလတန်းကျောင်းသူသား (၁၅၃) ဦးနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသူသား (၉၃) ဦးရှိပါသည်။ အထက်တန်းကျောင်းသူသား (၄၂) ဦးနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူသား (၂၂) ဦးရှိ ပါသည်။ အနီးစခန်း (အထက) ကျောင်းတွင် သွားရောက်တက်ရောက် ကြပါသည်။ ကျောက်ဆည်တက္ကသိုလ် နှင့် ရတနာပုံတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်ကြပါသည်။ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ အလှပြင်၊ စက်ချုပ်၊ ဆံပင်ညှပ်၊ ဆိုင်ကယ်စက်ဘီးပြုပြင်ရေး ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ရှိပါသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု။ ။ ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှုသည် များစွာကွာခြားမှုမရှိပါ။ လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်အရ အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေတွင် အမျိုးသမီးအချိုးသည် အမျိုးသားများထက်ပိုမိုများပြားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ပညာရေးဆိုင်ရာကဏ္ဍတွင်လည်း အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသား

များထက် ပညာလေ့လာသင်ယူရန် အခွင့်အရေးပိုရသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့အတူ ကျေးရွာစီမံခန့်ခွဲမှု ကဏ္ဍတွင် ထုံးတမ်းဓလေ့အရ အမျိုးသမီးပါဝင်မှု လုံးဝမတွေ့ရပေ။ သို့သော် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင်မူ အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်ပါဝင်ခွင့် ရကြပါသည်။

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဂေါပက၊ မီးလင်းရေးကော်မတီ၊ ရပ်မိရပ်ဖ၊ ကာလသားအဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့၊ လယ်ယာမြေကော်မတီ နှင့် ငွေစုငွေချေး အဖွဲ့များစသော အဖွဲ့အစည်း များရှိပါသည်။ ဘာသာရေး၊ ကျေးရွာ၏သာရေးနာရေး၊ နှင့် ငွေရေးကြေးရေးကိစ္စများကို လုပ်ဆောင် ကြပါသည်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်မှာ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့အစည်းမှာညံ့ပြီး၊ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့် ငွေစုငွေချေး အဖွဲ့အစည်းမှာ သင့်အနေအထားရှိပြီး ကျန်အဖွဲ့အစည်းများမှာ စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်း သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ပိုမိုပူးပေါင်း ပါဝင်ရန် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အသိအမြင်များ ၊ မှတ်တမ်းမှတ်ရာစနစ်တကျ ထားသိုနိုင်ရန် ပံ့ပိုးပေးရန် လိုပါမည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ။ ။ကျေးရွာသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကြပါသည်။ တောင်သူ (၁၃၇) ဦးရှိပါသည်။ စုစုပေါင်းလယ်မြေဧက (၁၀) ဧက၊ ယာမြေ (၁၂၀) ဧကနှင့် ဥယျာဉ်ခြံမြေ (၂၀)ဧကရှိပါသည်။ မြေဆီဩဇာအခြေအနေမှာ ညံ့ပါသည်။ အဝီစိတွင်း၊ လက်င်ရေတွင်းနှင့်ချောင်းရေတို့မှ စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်ပါသည်။ ရာသီအလိုက် သာရရှိပြီး၊ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ စပါး၊ ပန်းနှင့် ပြောင်းသီးနှံများကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြ ပါသည်။ စပါးကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ တစ်ဧကလျှင် တင်း ၂၀ မှ ၃၅ အထိအထွက်နှုန်းရရှိပါသည်။ ဓူလိုင်လမှ ဒီဇင်ဘာလအတွင်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပိုးစိမ်းကိုက်၊ မှို၊ ရွက်ဖျားခြောက် စသော ပိုးမွှားရောဂါ များဖြစ်ကြပါသည်။ အခြားသီးနှံများမှာ အထွက်နှုန်းအသင့်အတင့်ထွက်ရှိပါသည်။ စပါးသည် ဈေးနှုန်းအတက်အကျ သင့်၍ အမြတ်ရရှိမှုလည်း ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် (၆) စီး၊ အစေ့ချစက် ၁ စီး၊ ရေစုပ်စက် ၃၀ စီး နှင့် မြက်ရိတ်စက် (၅၀)စီးသာ ရှိပါသည်။ တောင်ယာသုံးစက်ကိရိယာများမှာလည်း အသေးစားများသာဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး အင်္ဂါလိုက်လေ့မရှိကြပါ။၄င်းစက်များမှာလည်းတောင်သူကြီးများကသာ အများဆုံးပိုင်ဆိုင်ပြီး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာတွင် လွယ်ကူမြန်ဆန်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ကြသည်။ တောင်သူငယ်များမှာ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရာတွင် အချိန်ကြန့်ကြာပြီးအချိန်နှင့်တပြေးညီစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာလုံလောက်မှု နည်းပါသည်။ သမဝါယမချေးငွေမှ စိုက်ပျိုးရေး ချေးငွေရရှိပါသည်။ သီးနှံမျိုးစေ့များ၊ မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေးများကို အနီးစခန်း၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့၊ မန္တလေးမြို့နှင့် ကျေးရွာတွင်းရှိဆိုင်များမှ ဝယ်ယူလက်လှမ်းမီပါသည်။ တောင်ယာလုပ်သား အသင့်အတင့် ပေါများပါသည်။ လယ်ယာထုတ်ကုန်များကို မြို့မဈေး(ပြင်ဦးလွင်)နှင့် မန္တလေးဈေးတို့တွင်ရောင်းချနိုင်ပါသည်။ သို့သော် စိုက်ပျိုးရေးကို ပုံမှန် အလုံအလောက်မရရှိခြင်းသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ အဟန့်အတားတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေသည် လုံလောက်မှုနည်းပါးပြီး၊ ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ လက်လှမ်းမီမှုမရှိပါ။ ပွဲစားများ၏ ဈေးနှုန်းကိုသာ မှီခိုရ၍ မှန်ကန်သော သီးနှံဈေးကွက် လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကြက် နှင့် ဝက် ကိုသာ မွေးမြူကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်မှုနည်းပါးကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသော်လည်း မွေးမြူရေးအစာ၊ ရေ အသင့်အတင့်ရရှိနိုင်ပါသည်။ မွေးမြူရေးချေးငွေ သီးသန့် မရှိသော်လည်း သမဝါယမအသင်း၏ ချေးငွေရရှိပါသည်။ မြို့နယ်တွင် တိရစ္ဆာန်ကုဉီးစီးဌာန ရှိပါသည်။ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုသာလျှင် လာရောက်ဆေးထိုးကြပါသည်။ သို့သော် နည်းပညာ ပိုင်းဆိုင်ရာချိတ်ဆက်မှု မလုပ်ဆောင် ဖူးသေးပါ။ မိသားစု အပိုဝင်ငွေရရှိရန် သို့မဟုတ် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်စီးပွားရေးအဖြစ် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့မွေးမြူ သင့်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးအတွက် အခြေခံမွေးမြူရေးပညာများလိုအပ်ပြီး၊ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေး လုပ်သားများရှိပါက ကျေးရွာအတွင်း ကုသကာကွယ်ရေး လက်လှမ်းမီလာနိုင်ပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်မွေးမဟုတ်သော အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအဖြစ် များများစားစားမတွေ့ရပါ။ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း၊ အိမ်ဆိုင်လုပ်ငန်း၊ စက်ချုပ်လုပ်ငန်း၊ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကုမ္ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူများ၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း၊ ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် ကြိုရာကျပန်း လုပ်ငန်းစသော လုပ်ငန်းများသာတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာအခြေပြုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများကိုမူ မတွေ့ရပါ။ အခွင့်အလမ်းအနေဖြင့် မန္တလေးမြို့နှင့် နေ့ချင်းပြန် သွားသော လိုင်းကားများကို မြို့ပေါ်တွင်သွားရောက်စီး၍လွယ်ကူခြင်းကြောင့် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု ကောင်းပါသည်။ လုပ်သားအင်အား အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ မန္တလေး၊ ပြင်ဦးလွင်စသောမြို့ကြီးများတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း အသင့်အတင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရန် အရင်းအနှီးငွေကြေး၊ လုပ်ငန်းနှင့်ပက်သက်သော နည်းပညာများသည် အခက်အခဲများဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် လျှပ်စစ်မရရှိ သေးခြင်းသည်လည်း အဟန့်အတားတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကျေးရွာအခြေပြု အသေးစား၊အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ချေးငွေ အစီအစဉ်များ၊ ဈေးကွက်၊ နည်းပညာ ချိတ်ဆက်မှုများ နှင့်အတူ အခြေခံ အဆောက်အဦ ကဏ္ဍများပါ ဖွံ့ဖြိုးရန် လိုအပ်ပါမည်။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှု။ ။ ကျေးရွာရှိ မြေဆီဩဇာအခြေအနေသည် ဓါတုမြေဩဇာများ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းသုံးစွဲမှုများလာသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်းအရည်အသွေးကျဆင်းလာပါသည်။ နွားချေး၊ သစ်စိမ်းမြေဩဇာများစသော သဘာဝမြေဩဇာများ အစားထိုးအသုံးပြုရန် လိုအပ်လာပါမည်။ ဖျက်ပိုးရောဂါကာကွယ်ထိန်းသိမ်းမှုအပိုင်းတွင်လည်း ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲကြ၍ ပိုးရောဂါများ ဆေးဒဏ်ခံလာနိုင်ပြီး၊ ဘက်စုံပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်နည်းစနစ်များ အလေ့အကျင့်များ လုပ်ဆောင်ရန် လိုပါမည်။ အမှိုက်သရိုက်များကို ရွာအပြင်ဘက်တွင် စနစ်တကျစွန့်ပစ်ကြပြီး၊ ပြီးလျှင် မီးရှို့ကြပါသည်။ ဆေးဗူးခွံများကို အသုံးပြုပြီး နီးစပ်ရာတွင် စွန့်ပစ်ကြပါသည်။

(င) ဘဏ်လုပ်ငန်း နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု။ ။ ကျေးရွာတွင် သမဝါယမချေးငွေမှ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအတွက်ချေးငွေရရှိပါသည်။ ကာလတိုချေးငွေဖြစ်ပြီး၊ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဧကလျှင် တစ်သိန်းခွဲရပါသည်။ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ သြဂုတ်လ များတွင် ပုံမှန်ထုတ်ချေးပါသည်။ ငွေတိုးပေးသူထံမှ လည်းချေးငွေရယူနိုင်ပါသည်။ အတိုးနှုန်း ၂ ကျပ်မှ ၅ကျပ်

ခန့် ရှိပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး။ ။ ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာမူလတန်း ကျောင်းရှိပါသည်။ မူလတန်းအရွယ်ကလေးငယ်များအားလုံး မူလတန်းပညာကို လက်လှမ်းမီကြပါသည်။ အလယ်တန်းအထက်တန်းပညာကို အနီးစခန်း အထက်တန်းကျောင်းသို့ သွားရောက်တက်ရောက်ကြပါသည်။ ကျေးရွာအနီးတွင်သာရှိပြီး၊ စက်ဘီးဖြင့် တက်ရောက်ကြပါသည်။ ကျောင်းဆရာ ၁ ဦးနှင့် ကျောင်းဆရာမ ၅ ဦးရှိပြီး စုစုပေါင်း ၆ ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာသည် ၁၈၀၀ နှင့် ၆၀၀ စတုရန်းပေရှိ ကျောင်းဆောင် ၂ ဆောင်ရှိပြီး သွပ်မိုး၊ နံကပ်၊ တမံတလင်းခင်းထားပြီး ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများလုံလောက်ပါသည်။ ကျောင်းအိမ်သာသည် ယင်လုံအိမ်သာဖြစ်ပြီး ကောင်းမွန်ပါသည်။ အာဟာရတိုက်ကျွေးမှု အစီအစဉ်အများ တိုက်ကျွေးမှုရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မူလတန်းပညာကျောင်းထွက်နှုန်း မရှိပါ။ မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်များမရှိပါ။ ကျောင်းအားကစားကွင်း သီးသန့်မရှိပါ။သို့သော် ကျောင်းဝန်းကျယ်ဝန်း၍ ကလေးသူငယ်များ လွတ်လပ်စွာ ကစားနိုင်ပါသည်။ မိဘဆရာ အသင်းကဦးဆောင်၍ ကျောင်းသားစုံညီပွဲတော်၊ ပညာရည်ချွန် ဆုပေးပွဲများ ကျင်းပပေးပါ သည်။

ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းမှ ကလေးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအား ပုံမှန် လာရောက်ထိုးပေးပါသည်။အခြေခံကျန်းမာရေးပညာပေးအစီအစဉ်များလည်း ရှိပါသည်။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းသည် ကျေးရွာနှင့် ၂ မိုင်ခန့်အကွာ အနီးစခန်း တွင် ရှိပြီး၊ မွေးလူနာ များရှိပါက လာရောက်မွေးဖွားပေးပါသည်။ အရေးပေါ်လူနာများအတွက် ပြင်ဦးလွင်ပြည်သူ့ဆေးရုံနှင့် ပုဂ္ဂလိကဆေးခန်းများသို့ သွားရောက်ကြပါသည်။ ပြင်ဦးလွင်မြို့ နှင့် ၁၈ မိုင်ခန့်ဝေး၍ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်လှမ်းမီပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ရေတွင်း (၁၅၀)တွင်းနှင့် အဝိစိတွင်းစက်တပ် (၂၅) တွင်း သုံးသော အိမ်ထောင်စု (၂၄၈)စုရှိပါသည်။ သောက်သုံးရန် ကောင်းမွန်ပြီး၊ နွေမိုးဆောင်း လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။ သောက်သုံးရေးပြဿနာမရှိပါ။ ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု များပြားပြီး အနည်းငယ်သာ နီးစပ်ရာအိမ်များတွင် အသုံးပြုကြပါသည်။ အခြေခံကျန်းမာရေး ဗဟုသုတများ ရှိကြပါသည်။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အတွက် ဖုံးသွန်လှဲစစ်များကို ပုံမှန်လာရောက် စစ်ဆေးခြင်းမရှိပါ။

(ဆ) လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အားကစား။ ။ ကျေးရွာတွင် အပန်းဖြေရန် နေရာသီးသန့်နေရာမရှိပါ။ ကျေးရွာအနီး နှီးဘုရားပွဲ၊ ရှမ်းနှစ်သစ်ကူးပွဲတော်၊ ပန်းပွဲတော်၊ ပြင်ဦးလွင်တန်ဆောင်တိုင်ပွဲများသို့ သွားရောက်လေ့ ရှိကြပါသည်။ ဇယ်တောက်ခုံ၊ ဘောလုံးပွဲများ ကြည့်ခြင်းဖြင့် အပန်းဖြေကြပါသည်။ လူငယ်များသည် အလှူမင်္ဂလာဆောင်ပွဲများ ကျွေးမွေးဧည့်ခံခြင်း လုပ်ငန်းများ၊ ပဌာန်း၊ ဓမ္မစကြာရွတ်ခြင်း စသော ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများ၊ လမ်းပြုပြင်ခြင်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသန့်ရှင်းရေးစသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ၊ သင်္ကြန်ပွဲ အခါကြီးရက်များတွင် လူကြီးသူမများကို ခေါင်းလျော်ပေးခြင်း၊ သီတင်းကျွတ်အခါသမယတွင် လူကြီးသူမများကို ကန်တော့ခြင်း၊

သက်ကြီးပူဇော်ပွဲများပြုလုပ်ရာတွင် ပါဝင်ခြင်း၊ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများတွင် ပါဝင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘောလုံးကွင်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် လူငယ်များသည် ဘောလုံးကန်ခြင်း၊ ပိုက်ကျော်ခြင်းကစားခြင်း၊ ခြင်းခတ်ခြင်း စသော အားကစားများကို ကစားနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ လူငယ်များသည် အားကစားကဏ္ဍတွင် အခွင့်အရေးရရှိမှု နည်းပါးပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်ရှိပါသော်လည်း စာဖတ်မှုအားနည်းပြီး ဖုန်းများကိုသာ အသုံးပြုနေသောကြောင့် ဗဟုသုတ အသိအမြင် နည်းပါးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦများလက်လှမ်းမီမှု၊ လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး။ ။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းသည် မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာနိုင်သည်။ ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ပွင့်လင်းရာသီတွင်သာ သွားလာနိုင်သည်။ စက်ဘီး၊ ဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီးကား၊ ထော်လာဂျီ ကားများကို အသုံးပြု သွားလာကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကွန်ကရစ်တံတား (၁)စင်း ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားမရရှိပါ။ ဆိုလာမီး ကို(၂၀) အိမ်ထောင်စု အသုံးပြုကြပြီး၊ ကျန် ၁၂၈ အိမ်သည် ဖယောင်းတိုင်၊ ဘတ္ထရီမီးများသာ အသုံးပြုကြပါသည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်မှုများလည်း ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဖုန်းအသုံးပြုမှုလည်းများပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး။ ။ ကျေးရွာသည် ပြင်ဦးလွင်မြို့နှင့် ၁၀ မိုင်ခန့်ဝေးကွာသော်လည်း ရဲဘက်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အနီးစခန်းရဲစခန်းရှိ၍ လက်လှမ်းမီပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာမှခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်း၍ တည်ငြိမ်အေးချမ်းပါသည်။

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်သော အခြေအနေကောင်းများ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသည် ယေဘုယျအားဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှုကောင်းပြီး၊ လူထုပူးပေါင်းမှု ကောင်းပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် တောင်ယာမြေများပေါများ၍ မြေဆီဩဇာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။ လက်ငင်တွင်း၊ အဝီစိတွင်းနှင့် ချောင်းရေမှ စိုက်ပျိုးရေးရရှိ၍ စပါး၊ ပြောင်း၊ ပဲ စသော သီးနှံများ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်ပါသည်။ မွေးမြူရေးတွင်လည်း ကြက်၊ ဝက်များ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူနိုင်ပါသည်။ စားကျက်မြေသီးသန့်မရှိသော်လည်း မြေလွတ်မြေလပ်များတွင် လွတ်ကျောင်းနိုင်ကြပါသည်။ တောင်ကုန်း ၊ တောင်တန်းများပေါ်တွင်လည်း လွတ်ကျောင်း နိုင်ပါသည်။ အစာ၊ ရေလည်းပေါများပါသည်။

(ခ) အဟန့်အတားများ၊ ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျေးရွာအဆင့်တွင် အောက်ပါအဟန့် အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ ရင်ဆိုင်ရပါသည်။

ဒေသခံတောင်သူများသည် မိရိုးဖလာဓလေ့နည်းဖြင့်သာ စိုက်ပျိုးလေ့ကြပြီး၊ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလိုကြသော်လည်း နည်းပညာလက်လှမ်းမှု အားနည်းခြင်း၊ကုန်ကျစရိတ်များပြားခြင်း၊ လုပ်သားအင်အား အသင့်အတင့်သာရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးစရိတ်အတွက် ချေးငွေများယူရခြင်း၊ စသည့်အကြောင်းများကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အဟန့်အတားတစ်ခုဖြစ်သည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်ရန် ရင်းနှီးမတည်ငွေ မပြည့်စုံပါ။ မွေးမြူရေး သီးသန့် ချေးငွေ မရှိပါ။ ကျေးရွာအခြေပြုအသေးစားအလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ရန် ချေးငွေ၊ နည်းပညာ၊ ဈေးကွက်စသော လက်လှမ်းမီမှုနည်းပါသည်။

၆။ ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင် နှင့် ဗျူဟာ

(က) ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာများကို ကျေးရွာလူထု ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တွင် ရေးဆွဲထားပါသည်။ ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေပြုသော ကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်၍ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်နှင့်အတူ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ရည်ရွယ်၍ အောက်ပါ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင် ၅ ချက်ကို ရေးဆွဲထားပါသည်။

(က) စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်များတိုးတက်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေးတိရစ္ဆာန်များ တိုးချဲ့မွေးမြူခြင်း၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် အသေးစားအလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ပေါများလာခြင်းဖြင့် မိသားစုများ ဝင်ငွေတိုး လာစေရမည်။

(ခ) အခြေခံပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အဆောက်အဦများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေခြင်း ဖြင့် ကျေးရွာလူမှုဘဝ တိုးတက်လာရမည်။

(ဂ) ကျေးရွာ၏ အခြေခံအဆောက်အဦကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရမည်။

(ဃ) ကျေးရွာ၏ လူငယ်အားကစားကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရမည်။

(င) ကျေးရွာ၏ အရောင်းအဝယ်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရမည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ

အထက်ပါကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင်များ ပြည့်မီရန်အတွက် ကျေးရွာတွင်း အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ ကိုကျော်လွှားနိုင်ရန် ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေ သော အလားအလာ အထောက်အပံ့များကို အသုံးချ၍ အောက်ပါဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာများကို သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများ၊ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ကျေးရွာလူထုများပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။

(၁) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်လာစေရန် မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန နှင့်ချိတ်ဆက်၍ ခေတ်မီစိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများ၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များထုတ်လုပ်ခြင်းနည်း ပညာများ၊ဘက်စုံပိုးမွှား ရောဂါကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများ၊ မြေဆီလွှာနှင့် မြေဩဇာအသုံးပြုနည်းများ စသော စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများကို ချိတ်ဆက်ရယူသွားရမည်။ အာမခံချက်ရှိသော သီးနှံထုတ်ကုန် ဈေးနှုန်းများရရှိရန် မြို့နယ်သီးနှံကုန်သည်များ၊ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ် ဆောင်သွားရမည်။ မြို့နယ်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း၍ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခြေခံမွေးမြူရေးနည်းပညာနှင့် ကာကွယ်ဆေးကုသဆေးများလက် လှမ်းမီရန် လုပ်ဆောင်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် အသေးစား အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ချေးငွေအစီအစဉ်များ နှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်းများ ပြုလုပ်သွားမည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ ပညာရေးတက်မြောက်မှုတိုးတက်လာစေရန် မိဘဆရာပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သင်ကြားရေးအထောက်အကူပြုများ ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ လစဉ်အဟာရ တိုက်ကျွေးခြင်းများ ပြုလုပ်သွားမည်။ တစ်ကိုယ်ရေကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက် အခြေခံ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်ရယူသွားမည်။ ထို့အပြင် လူငယ်များ စာပေ ဗဟုသုတလက်လှမ်းမီရန် စာဖတ်အလေ့အကျင့် ဖြစ်လာစေရန် စာကြည့်တိုက် အသင်းများဖွဲ့စည်းခြင်း၊ စာအုပ်စာပေများ လက်လှမ်းမှီရန် ပြန်/ဆက်ဌာနများ နှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ စာပေဟောပြောပွဲ၊ ဆွေးနွေးပွဲများဖန်တီးပေးခြင်း၊ လူငယ်စွမ်းရည် မြင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများမိတ်ဆက်ပေးခြင်း၊ စာဖတ်ရန် အလေ့အထ ထွန်းကားရန် အသိနိုးဆော်ခြင်း၊ လူငယ်များအား ကစားလှုပ်ရှားမှုများလက်လှမ်းမီရန် ဖန်တီးပေးရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

(၃) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ကူးသန်းသွားလာရေးအတွက် ကျေးရွာတွင်းလမ်း၊ ချဉ်းကပ်လမ်းနှင့် ရွာချင်းဆက်လမ်း၊ လယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းများကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်မီးသွယ်တန်းတပ်ဆင် နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ၏ အခြေခံအဆောက်အဦများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

ဤကဏ္ဍသည် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင် မလုပ်ဆောင်နိုင်သော၊ မဖြေရှင်းနိုင်သော ပြဿနာများအတွက် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ ဒေသအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်တွင် မူဝါဒများ၊ အစီအစဉ်ကျသော ထောက်ပံ့မှုများ၊ ချိတ်ဆက်မှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ရည်ညွှန်းပါသည်။

(က) ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသောကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်သည့်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်စွာရရှိရေးသည် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် အထွက်နှုန်းတိုးတက်ရန်အတွက် များစွာ အရေးကြီးပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်ရန် ငွေကြေး၊ နည်းပညာများကို သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများမှ လိုအပ်သော နည်းပညာ၊ ငွေကြေးပံ့ပိုးနိုင်ရန် မူဝါဒများ၊ အစီအစဉ်များ ချမှတ်ရန် လိုအပ် မည်။ ထို့အပြင် ပိုးမွှားရောဂါကျရောက်ခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ မသုံးနိုင်ခြင်းများကြောင့် နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း အထွက်နှုန်း ကျဆင်းလာပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးပညာပေးဌာနတွင် ဝန်ထမ်းမလုံ လောက်ခြင်း၊ ဘက်ဂျက်မပြည့်စုံခြင်း၊ ကွင်းပုံမှန် မဆင်းနိုင်ခြင်းများသည် အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်

မူဝါဒများ၊ ဘက်ဂျက်များကို ဒေသလိုအပ်ချက်များကို အခြေခံ၍ ရေးဆွဲပြီး၊ ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်းများ ဖြည့်ဆည်းခန့်ထားရေး၊ လုံလောက်သော ဘက်ဂျက်လျာထားချက် များထားရှိခြင်း များကို လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။

(ခ) ကျေးရွာသူ/သားများသည် မိသားစုတစ်နိုင်တစ်ပိုင်ဝင်ငွေတိုးရန် အသေးစားမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ရင်းနှီးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အခြေခံမွေးမြူရေးစောင့်ရှောက်မှု များ မရရှိကြပါ။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေးချေးငွေအစီအစဉ်များ ဆိုင်ရာမူဝါဒများ ချမှတ်သင့်ပါသည်။

(ဂ) ကျေးလက်ဒေသရှိ လူထုများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များဖြစ်သော ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး ဆိုင်ရာ မူဝါဒများကိုလည်း ထိရောက်စွာလုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ အောက်ခြေတွင် လိုအပ်သော အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုအစီအစဉ်များ၊ ပညာရေးအခြေခံအဆောက်အဦများ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ဘက်ဂျက်ခွဲဝေခြင်းကို ပိုမိုတိုးမြှင့် လုပ်ဆောင်ရပါမည်။ ပညာရေး တတ်မြောက်မှုကို တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ပညာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အဦများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာတွင် အမျိုးမျိုးသောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ၊ ကျေးရွာ အခြေပြု အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များ ရင်းနှီးလည်ပတ်နိုင်ရန် အဆင်ပြေသော လက်လှမ်း မီနိုင်သော ဘဏ်လုပ်ငန်းများ၊ ချေးငွေ စနစ်များ လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအခြေခံ တစ်နိုင် တစ်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အခြေခံကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ၊ တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် မူဝါဒများ ချမှတ်လုပ်ဆောင်ရန် လိုပါမည်။

၈။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ကာလ

(က) နှစ်စဉ်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်။ ။ ကျေးရွာလူထုသည် ငါးနှစ်တာအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲချိန်တွင် စိစစ်ရွေးချယ် ထားသည့် ဦးစားပေးစီမံချက်များမှာ ပြည့်စုံလုံလောက်နိုင်မည် မဟုတ်သေးပေ။ သို့ဖြစ်၍ ကျေးရွာ လူထုသည် စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှု (၂-၃) နှစ် ကျော်လာချိန်တွင် စီမံကိန်း ငါးနှစ်တာကာလအတွင်း ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ထပ်မံဖော်ထုတ်ပြီး လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်လာပါမည်။ ထို့ ကြောင့် ဆိုးရွားသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ် သက်ရောက်မှုများ မရှိခဲ့လျှင် ငါးနှစ်တာ ဖွံ့ဖြိုးရေးနည်းဗျူဟာသည် အနည်းနှင့်အများ ပြောင်းလဲမှုရှိမည် မဟုတ်သော်လည်း စီမံကိန်းငါးနှစ်တာ အတွင်း ထပ်တိုး စီမံချက် များအား ထည့်ဝင်လာနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် နှစ်အလိုက် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေကြေးစီမံမှုဆိုင်ရာ ရွေးချယ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအား ပြုပြင်မွမ်းမံနိုင်ခြင်းတို့ကို ပြုပြင်ရ လွယ်ကူစေသည်။ ဒေသတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ အခြားအရေးပေါ် ကိစ္စများနှင့် အစိုးရဘတ်ဂျက်များအပေါ် မူတည်၍ ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ငါးနှစ်တာအတွက် ရေးဆွဲထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက်မူဘောင်တွင် နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် **နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်**ကို ပြင်ဆင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း။ ။ အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအား ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း သည် စီမံချက်ဆိုင်ရာ

အချက်အလက်များ ခွဲခြမ်း သုံးသပ်ရာတွင် များစွာ အထောက်အကူပြုပါမည်။ Functional classification သည် ဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာန များအတွက် ၄င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော စီမံချက်များကို သိရှိနားလည်ရန် အထောက်အကူပြုပါမည်။ Economic classification သည် စီမံချက်လုပ်ငန်းများ၏ အကျိုးရလဒ် ဖြစ်ထွန်းမှုများအား အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် လိုအပ်ပါသည်။

ကဏ္ဍကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional Classification)

ဆောင်ရွက်မည့်စီမံချက်နှင့် စီမံချက်ဘတ်ဂျက်သည် (က) မည်သည့် ကဏ္ဍအောက်တွင် (ဥပမာ - စိုက်ပျိုးရေး၊ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ စသည်)၊ (ခ) မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည် စသည်ဖြင့် ခွဲခြားသတ် မှတ်နည်းဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic Classification)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်အမျိုးအစားသည် မည်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစား ဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁) သာမန်အသုံးစရိတ် (Current Expenditure) ဥပမာ။ ။ လစာ၊ နေ့တွက်စရိတ်၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်စရိတ်၊ ငှားရမ်းခစသည်များ

(၂) ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ် (Capital Expendiuture) ဥပမာ။ ။ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများနှင့် ပုံသေဂယ်ယူရသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ။

(၃) စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး အသုံးစရိတ် (Capacity Building Expenditure) ဥပမာ - ဆွေးနွေးပွဲ၊ သင်တန်းစသည့် အသုံးစရိတ်၊

(၄) လူသားချင်းစာနာမှုအထောက်အပံ့ (Humanitarian Support)

(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ

ကျေးရွာ၏ ဦးစားပေးစီမံချက်များကို ကျေးရွာတွင် ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ၊ လိုအပ်ချက်များကို အခြေခံ၍ ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ	စီမံချက်	ရမှတ်	ဦးစားပေး အဆင့်	စီမံကိန်းရှင်း လင်းချက်	မှတ်ချက်
၁။ အခြေခံအဆောက်အဦ	လမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်	၁၀၀	၁		
၂။ ကျန်မာရေး	ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံချက်	၈၂	၂		
၃။ ပညာရေး	ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံချက်	၇၃	၃		
၄။ စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်	၆၉	၄		
၅။ သယံဇာတနှင့်သဘာဝ ပတ်ဝန်း ကျင်	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဖွံ့ဖြိုး ရေးစီမံချက်	၆၅	၅		
၆။ လူငယ်နှင့်အားကစား	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်	၆၀	၆		
၇။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် အသေးစား၊ အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ဆိုင်ရာ	အသေးစားဝင်ငွေရဖွံ့ဖြိုး ရေး စီမံချက်	၁၉	၇		
၈။ စိုက်ပျိုးရေး	သီးနှံထွက်နှုန်းဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်	၁၆	၈		
၉။ မွေးမြူရေးနှင့်ငါး လုပ်ငန်း- မွေးမြူးရေး ဆေးပညာ	မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်	၁၂	၉		
၁၀။ အခြေခံအဆောက်အဦ	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်	၄၉	၁၀		

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့်အချိန်ကာလ

ကျေးရွာလူထုက ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် စီမံချက်ကာလကို ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ချက်များကို အခြေခံ၍ ရေးဆွဲထားပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ကာလများကို နှစ်စဉ် ပြုပြင်ရေးဆွဲပါမည်။ စီမံချက်ကာလ အပိုင်းအခြားကို အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

အကောင်အထည်ဖော်မည့်အချိန်ကာလ

စဉ်	စီမံချက်	ဦးစီးပေးအဆင့်	ကာလ					
			၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁	မှတ်ချက်
၁	လမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်	၁	✔	✔	✔			
၂	ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံချက်	၂				✔		
၃	ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံချက်	၃					✔	
၄	စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်	၄					✔	
၅	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်	၅					✔	
၆	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်	၆					✔	
၇	အသေးစားဝင်ငွေရဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်	၇					✔	
၈	သီးနှံထွက်နှုန်းဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်	၈					✔	
၉	မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်	၉					✔	
၁၀	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်	၁၀					✔	

၉။ ဘက်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာဗျူဟာအစီအစဉ်

ဘက်ဂျက်အစီအစဉ်ကို အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဘက်ဂျက်ကို အစီအစဉ် ရေးဆွဲချိန်တွင် ကုန်ကျစရိတ်ကိုအခြေခံ၍ ခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားပါသည်။ အမှန် တကယ်ကုန်ကျနိုင်မည့် ဘက်ဂျက်ကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၊ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများများမှ နည်းပညာ နှင့် ငွေကြေးအကူအညီများရယူ၍ ပြန်လည် တွက်ချက်သွားရန် လိုအပ်ပါမည်။ ဖော်ပြပါ ဘက်ဂျက် အစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာလူထုမှထည့်ဝင်သော လုပ်သားအင်အား၊ လုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာများ၊ ပူးပေါင်း ပါဝင်သော အချိန်များကို ထည့် သွင်းတွက်ချက်ထားခြင်း မရှိပါ။

ဘက်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

			ရင်းနှီးငွေအမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်			
စဉ်	စီမံချက်	စုစုပေါင်း ခန့်မှန်း ဘတ်ဂျက် (ကျပ်)	သာမန် အသုံး စရိတ်	ငွေလုံး ငွေရင်း ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု	စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့် တင်ရေး	လူသားချင်း စာနာမှုအ ထောက်အပံ့
၁	လမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်			✔		
၂	ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံ ချက်			✔		
၃	ပညာရေးဖွံ့ဖြိုး မှုစီမံချက်			✔		
၄	စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်			✔		
၅	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်					✔
၆	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချ က်				✔	
၇	အသေးစားဝင်ငွေရဖွံ့ ဖြိုးရေးစီမံချက်			✔		
၈	သီးနှံထွက်နှုန်းဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်			✔		
၉	မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်			✔		

၁၈	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်			✔		

(၁၈) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်း အောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သော စီမံချက်လုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်း ရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး တာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံချက်များ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်း သည် ကျေးရွာ မူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန်တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် စေ၍ လယ်သမား အဖွဲ့က ကျေးရွာ လယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်း လုပ်ငန်းကို တာဝန် ယူ ဆောင်ရွက် စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များ အကောင်အထည် ဖော်ရာ တွင် ဦးဆောင် စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေ ဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ် နိုင်သော အကူအညီများ ရယူဆောင် ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေး သင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ် ပညာရေး ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက် ရပါမည်။ လယ်သမား အဖွဲ့အစည်း ကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ် လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုလမ်း အဆင့်မြှင့် တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေး ဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာ ဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူ အညီများရယူရပါမည်။

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံချက်လုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင်တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါ အဖွဲ့ အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ် များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ

- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြသော သတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စ မျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် တာဝန် ပေးထားသောကော်မတီကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီး ကပ်ကပ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့ အစည်း ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထား ရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရွာတွင်းလမ်းကွန်ကရစ် ခင်းခြင်းလုပ်ငန်းတွင် ကျေးရွာသူ/ သားများထံမှ ထည့်ဝင်ငွေ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေ ကောက်ခံခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် လမ်းပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာ သယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လမ်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်း စသည် ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်သော နည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း များကို ကြီးကြပ် စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော် သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များတည် ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃) လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး ခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေး သုံးသပ် ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦး သတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံ သတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator) များ ဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report) ကို ရွာလူထု အစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃) လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည် ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင် သင့် သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်း ယှဉ်၍)၊
- (၃) လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသား နှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့ နေရသော အခက်အခဲ များ၊ ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကိုအဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှား မှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သော အကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(ခ) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ် ချက်မှာ ကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြား အသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
- မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ
  (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)
- သတင်းမီဒီယာများ
- ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင် သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များ ရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက် များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီ

ယခုကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံဆောင်ရွက်စဉ် အစကနဦးကာလ တွင် အချိန်ပိုင်း အလိုက် လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာကဲ့သို့ နည်းပညာ အကူအညီ များကို မြို့နယ်အဖွဲ့အစည်း များထံမှ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

ရည်ညွှန်းချက်များ

၁။ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း လမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊ မေ၊

၂။ ကျေးရွာ၏ လူမှုစီးပွားရေးအထောက်အကူပြု ဇယားများ

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံချက်အဆိုပြုလွှာ (သို့) စီမံချက်အကြောင်းအရာ (Project profile)

ကျေးရွာ	- တောင်ကျွန်းကျေးရွာ
ကျေးရွာအုပ်စု	- တောင်ကျွန်း
မြို့နယ်	- ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်
တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်	- မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး
စီမံချက်အမည် - ကျေးရွာတွင်းလမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း	
စီမံချက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် (သို့) လက်ရှိအခြေအနေ ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလမ်းအခြေအနေသည် မြေသားလမ်းဖြစ်ပါသည်။ မိုးရာသီတွင် ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ဗွက်ထခြင်း၊ ချိုင့်များ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိုးရာသီအချိန်တွင် ကျောင်းသား/သူများ ၊ တောင်သူလယ်သမားများ သွားလာရခက်ခဲခြင်းများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။	
စီမံချက်ရည်ရွယ်ချက်(လက်ရှိအခြေအနေအား ပိုကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒဖော်ပြရန်) လမ်းကောင်းသွားလျှင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ကျောင်းသား/သူများ သွားလာရလွယ်ကူခြင်း၊ တောင်သူလယ်သမားများ အဆင်ပြေ ချောမွေ့စွာ လယ်ယာထုတ်ကုန်များ သယ်ယူနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။	
မျှော်မှန်းအကျိုးရလဒ် (လက်ငင်းရည်ရွယ်ချက် ရောက်ရှိပြီးနောက် ထပ်ဆင့်ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူး များ) ကျေးရွာ၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးဘဝအဆင့်အတန်းများ တိုးတက်လာမည်။ စိတ်ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့စွာ သွားလာနိုင်ပြီး လယ်ယာထုတ်ကုန်များ အရောင်းဈေးရာတွင် ယခင်ကထက်ပို၍ ဈေးကောင်းရရှိလာနိုင်ပြီး စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမည်။	
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်ဖော်ပြခြင်း (ဘာလုပ်မည်၊ ဘယ်လောက် ပမာဏလုပ်ရမည်) ကျေးရွာ တွင်းလမ်း ကွန်ကရစ်လမ်း ခင်းရန် လုပ်ဆောင်သွားမည်။ အလျား (၁၁၀၇) ပေ ၊ အနံ (၁၅) ပေ၊ ထူ (၄) လက်မ ခင်းရန် လိုအပ်ပါမည်။	
စီမံချက် ကုန်ကျစရိတ်ထည့်ဝင်မှု	
ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (ကျပ်)	ထည့်ဝင်မည့် အစီအစဉ်
• ၁၈၀ သိန်း (ငွေသား) • ၅၀ သိန်း (ငွေသား) • ……(ပစ္စည်း/လုပ်အား)	• ကျေးလက်ဦးစီး • ကျေးရွာ • ကျေးရွာ

အကျိုးခံစားသူဦးရေ	လူဦးရေ			ဆင်းရဲချမ်းသာမှု အဆင့်အတန်း (အိမ်ခြေ)				
	ကျား	မ	ပေါင်း	၁	၂	၃	၄	ပေါင်း
ကျေးရွာအဆင့်	၅၅၂	၅၆၉	၁၁၂၁	၄၀	၁၂၂	၈၆		၂၄၈
အကျိုးခံစားမည့် ဦးရေ	၅၅၂	၅၆၉	၁၁၂၁	၄၀	၁၂၂	၈၆		၂၄၈
မှတ်ချက်။ ချောင်လည်အဆင့် –၁၊ အလယ်အလတ်အဆင့် – ၂၊ ဆင်းရဲ – ၃၊ အလွန်ဆင်းရဲ – ၄								

စီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(၁) တာဝန်ယူအကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း (များ)၊ အကောင်ထည်ဖော်မည့်စနစ် (ကော်မတီကိုယ်တိုင်၊ ကန်ထရိုက်ငှား) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်မြို့နယ်ကျေးလက်ဦးစီးဌာနတို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည်။
(၂) စီမံချက်စတင်မည့် အချိန် ခန့်မှန်း ၄-၂-၂၀၁၈
(၃) စီမံချက်ပြီးစီးမည့်အချိန် ၅-၃-၂၀၁၈
(၄) ကျေးရွာထည့်ဝင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ် ကျေးရွာမှ ထည့်ဝင်ငွေအား ဥစ္စာဓနအဆင့်အလိုက် ခွဲဝေချကာ ကောက်ခံသွားပါမည်။
(၅) လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ လမ်းခင်းပြီးချိန်မှစ၍ ပြီးဆုံးချိန်အထိကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများမှ ထိန်းသိမ်းသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများထံမှ အလှူခံ၍ လမ်းရည်ရွယ်ကောင်းမွန်စေရန်နှင့် ပျက်စီးမှု လျော့နည်းစေရန် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီများ၊ ရပ်မိရပ်ဖများ ကျေးရွာသူ/သားများ ပူးပေါင်းထိန်းသိမ်း ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ပြဿနာ	ဖြစ်ပွားရသည့်အကြောင်းအရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
အခြေခံအဆောက်အဦ • ရွာတွင်းလမ်းမကောင်းခြင်း/ပျက်စီးနေခြင်း	• မြေသားလမ်းဖြစ်နေ ခြင်း • မိုးရာသီတွင်ရေနုတ်မြောင်းမရှိ၍မိုးရေစီးရေလာ မကောင်းခြင်း။ • လူအများစည်းကမ်းမဲ့လမ်းမပေါ်အမှိုက်ပစ်ခြင်း။	• ကျေးရွာမှပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိခြင်း (ငွေ+လုပ်အား+ပစ္စည်း) • ဒေသတွင်းဂျင်း/ကျောက်/ဂဝံအလွယ် တကူရရှိနိုင် ခြင်း	• အရင်းနှီးမတက်နိုင် ခြင်း • နည်းပညာအားနည်းခြင်း	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်အဆိုပြုတင်ပြခြင်း	• ကျေးရွာတွင်းလမ်းပြုပြင် ခြင်း/အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း
ကျန်းမာရေး • ရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးငယ် များကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက် မှုလုံလောက်စွာမရရှိ နိုင်ကြပါ။	• ကျေးရွာတွင် ဆေးခန်းအဆောက်အဦး မရှိ။	• အစိုးရခွင့်ပြုချက်ကျေးရွာဆေးခန်း ချထား ပေးပြီးဖြစ်သည်။ • တာဝန်ကျသားဖွါးဆရာမရှိသည်။	• မူကြိုကျောင်း ဆောက်လုပ်ရန် အရင်းအနှီးမတတ် နိုင်ကြပါ။ • ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်မှုမရှိကြပါ။	• မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲ ရေးနှင့် အကောင်အ ထည်ဖော်ရေးကော်မတီ မှတဆင့် ကျန်းမားရေး ဦးစီးဌာနနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင် ရွက်ခြင်း။	• ဆေးခန်းဆောက်လုပ် ခြင်း
• ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးငယ် များကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက် မှုလုံလောက်စွာမရရှိ နိုင်ကြပါ။	• ကျေးရွာတွင် ဆေးခန်း နှင့်သားဖွါးဆရာမ လည်းမရှိကြပါ။	• ကျေးရွာတွင် သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရည်အချင်းပြည့်မီသူများရှိသည်။	• သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိ။ သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြပါ။	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ တဆင့် မြို့နယ်ကျန်းမာ ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဆက် သွယ်၍ နည်းပညာရယူခြင်း။	• ကျေးလက်ကျန်းမာရေးလုပ်သားသင်တန်း • ရေးဦးသူနာပြုသင်တန်း • လူထုကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်း

ပြဿနာ	ဖြစ်ပွားရသည့်အကြောင်းအရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
• မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မစိုက်ကြခြင်း။ • လက်ရှိစိုက်ပျိုးနေ သောသီးနှံများမှာဈေး ကောင်းမရ။ ဝင်ငွေ နည်းသည်။	•မျိုးထိမ်း၊မျိုးချန်ရန်အသိမ ရှိခြင်း။ •ဆင်းရဲ၊ မဝယ်နိုင်၊ မဝယ် ချင်ကြပါ။ •မျိုးသန့်ပွားနည်းပညာ မသိရှိခြင်း •ရောင်းသည့် ဆိုင်မရှိ။	• တောင်သူများမှ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် စိုက်ပျိုးရန် စိတ်ဝင်စားမှု ရှိသည်။ • မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို ဒေသအတွင်း ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ • မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။ ၄င်းတို့မှ တဆင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့် များ ရရှိနိုင်သည်။	• အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ပါ။ • နည်းပညာအားနည်းသည်။	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ တဆင့် မြို့နယ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မ တီ သို့ တင်ပြခြင်း။ • စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့် ချိတ် ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း	• မျိုးကောင်းမျိုးသန့် စု ပေါင်း ဝယ်ယူရန် စီစဉ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ • မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရွေးချယ်နည်းသင်တန်း
• သဘာဝမြေဆွေးနှင့် သဘာဝပိုးသတ်ဆေးများ ထုတ်လုပ်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိသောကြောင့် ခါတုပိုးသတ်ဆေးများကို အသုံးပြုကြရသ ဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်များ ပြီးဘေးထွက် ဆိုးကျိုးများကို ခံစားနေကြရသည်။	• နည်းပညာ ဗဟုသုတ နည်းသည်။	• ဒေသအတွင်းသဘာဝ မြေဆွေးနှင့် ပိုးသတ်ဆေးထုတ်လုပ်ရန် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းအလုံ အလောက်ရှိသည်။ အလွယ်တကူရရှိနိုင်သည်။	• နည်းပညာရရှိနိုင်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိ။ သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်လည်း မတတ်နိုင်ပါ။	•	• သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်/ အသုံးပြုနည်းသင်တန်း • သဘာဝ ပိုးသတ်ဆေး ထုတ်လုပ်/ အသုံးပြုနည်းသင်တန်း • မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း
သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် • သဘာဝလှိုဏ်ဂူရှိသော်လည်းထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုမရှိ။ ယိုယွင်းပျက်စီးနေသည်။	• သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ၏ တန်ဖိုးကို နားမလည်ကြပါ။	• သဘာဝလှိုဏ်ဂူရှိသည်။	• အသိပညာနည်းပါးခြင်း။ • ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း။	• ကျေးလက်ဦးစီးမှတဆင့် တင်ပြခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ခြင်း။	• သဘာဝလှိုဏ်ဂူ ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်း

ပြဿနာ	ဖြစ်ပွားရသည့်အကြောင်းအရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
• ကျေးရွာအနီးသစ်တောများ တဖြည်းဖြည်း ပြုန်းတီးလာသည်။	• ကျေးရွာပိုင်သစ်တော စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းနိုင်မှုအားနည်းသည်။	• ကျေးရွာမှ သစ်တောထိန်းသိမ်းရန်အရေးကြီးကြောင်းသတိမူမိကြသည်။	• စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းသည်။	• သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်၍ သစ်တော ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်း	• လူထုထင်းစိုက်ခင်းထူထောင်ခြင်း
လူငယ်နှင့်အားကစား • လူငယ်များ အားကစားထူးချွန်မှုအားနည်းသည်။ • ကိုယ်ကာယ ကြံ့ခိုင်မှုအား နည်းခြင်း။	• အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများမရှိခြင်း	• အားကစားကွင်းဖေါက်လုပ်ရန် ကျေးရွာအများပိုင် မြေနေရာရှိသည်။ • လူငယ်များ အားကစား ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	• အရင်းအနှီးမရှိ။ • ကျွမ်းကျင်မှုမရှိ။	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ တဆင့် မြို့နယ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖေါ်ရေးကော်မတီ သို့ တင်ပြခြင်း။ • မြို့နယ်အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန များနှင့် ချိတ်ဆက်အကူအညီရယူခြင်း။ • ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်အကူအညီတောင်းခံခြင်း။	• အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများပံ့ပိုးပေးခြင်း။
• လူငယ်များ ပြင်ပဗဟုသုတနည်းပါးသည်။	• လူငယ်များစာဖတ်နည်းပြီးဖေ့စ်ဘုတ်ဖြင့် အချိန်ကုန်နေကြသည်။ • လက်ရှိစာကြည့်တိုက်များမှာလည်း လူငယ်များစိတ်ဝင်စားသော စာအုပ်	• စာပေဟောပြောသောစာရေးဆရာများရှိသည်။ • ခေတ်မီစာပေမျိုးစုံကိုအင်တာနက်မှ အလွယ်တကူ ရှာဖွေ ဖတ် ရှုနိုင်သည်။	• အရင်းအနှီးကုန်ကျစရိတ် မတတ်နိုင်ကြပါ။ • အဆက်အသွယ်မရှိပါ။ • နည်းပညာအားနည်းသည်။	• တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များနှင့် ချိတ်ဆက် ခြင်း	• စာပေဟောပြောပွဲကျင်းပ ခြင်း ခေတ်မီအင်တာနက်စာ ကြည့်တိုက်ထူထောင် ခြင်း။

ပြဿနာ	ဖြစ်ပွားရသည့်အကြောင်းအရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
	များ ပြည့်စုံလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။				
• လူငယ်များ လုံခြုံမှု နည်းလာသည်။	• မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူများ လာသည်။ • လူကုန်ကူ ခံရမှုများ ရှိလာသည်။ • အမျိုးသမီးများ မုဒိမ်းကျင့်ခံရမှုများ ရှိလာသည်။ ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်းနားလည်မှု အားနည်းသဖြင့် ယဉ်တိုက်မှု မတော်တဆမှုများလာ သည်။	• ကျေးရွာအတွင်း မိမိတို့အသိစိတ်ခါတ်ဖြင့် ကျေးရွာကာကွယ်ရေးကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်လိုကြသည်။ • လုံခြုံရေးအရေးကြီးကြောင်း သတိမူလာကြသည်။ အစိုးရဌာနများ မှာ အသိပညာပေးပြု လုပ်နေသည်။	• မိမိတို့ကျေးရွာလုံခြုံရေးကိုတရားဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်မရှိသေးသောကြောင့် မိမိလုံခြုံရေးကိုပြန်လည်စိတ်ပူနေကြသည်။ • အစိုးရဌာနများ မှာ အသိပညာပေးပြုလုပ်သော်လည်းထိရောက်မှု အားနည်းသည်။	• ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့်ချိတ်ဆက်အကူအညီတောင်းခံခြင်း။ • လွတ်တော်အတွင်းတင်ပြဆွေးနွေးခြင်း။	• မူးယစ်ကာကွယ်တားဆီးရေး အသိပညာပေးသင်တန်း • အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်း
ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် အသေးစားအလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ဆင်းရဲသားမိသားစု များ အလုပ်အကိုင်ရှား ပါးပြီး မိသားစုဝင်ငွေ နည်းပါးသည်။	• ဒေသတွင်းစက်ရုံအလုပ်ရုံများမရှိခြင်း။ •ဒေသတွင်းခရီးသွားလုပ်ငန်းကြီးများမရှိခြင်း။ •ဒေသခံများအခြေခံပညာအားနည်းခြင်း။ •ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာအတတ်ပညာနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းခြင်း။	• အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာသင်ယူရန် ဒေသအတွင်း နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။ သင်တန်းကျောင်းများရှိသည်	• ဆင်းရဲသားများသင်တန်း ကုန်ကျစရိတ် နှင့် အချိန် မတတ်နိုင်ကြပါ။	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ တဆင့် မြို့နယ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင် အထည်ဖော်ရေးကော်မတီသို့ တင်ပြခြင်း	-စက်ချုပ်နှင့် အိမ်တွင်းမှု သင်တန်း -အိမ်တွင်းလျုပ်စစ်ပြုပြင်သင်တန်း

ပြဿနာ	ဖြစ်ပွားရသည့်အကြောင်းအရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
• အချိန်မီထွန် ယက် စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း မရှိ။ သီးနှံအထွက်နှုံးနည်းသည်။	• ခိုင်းကျွဲ၊ ခိုင်းနွားနှင့် လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာလုံ လောက်မှုမရှိ သောကြောင့် အချိန်မီ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးနိုင် ခြင်းမရှိ။	• ခိုင်းကျွဲ၊ ခိုင်းနွားများကို ဒေသအတွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ • ခိုင်းကျွဲ၊ ခိုင်းနွားများနှင့် လုပ်ငန်းရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိသည်။ • လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာရောင်းချသောကုမ္ပဏီများ ဒေသအတွင်း ရှိသည်။	• အရင်းနှီး မတက်နိုင်ကြပါ။ • အရစ်ကျဝယ်ယူနိုင်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိပါ။ • အရစ်ကျဝယ်ယူရန် လယ် ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ (၇) လိုအပ်သည်။	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ တဆင့် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီသို့ တင်ပြခြင်း။ • ပုဂ္ဂလိကဘဏ်၊ အစိုးရ ဘဏ်များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။	• လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာအရစ်ကျ ရောင်းချ/ဝယ်ယူခြင်း/ ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
စိုက်ပျိုးရေး • မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မစိုက်ကြခြင်း။ • လက်ရှိစိုက်ပျိုးနေ သောသီးနှံများမှာဈေးကောင်းမရ။ ဝင်ငွေနည်းသည်။	•မျိုးထိမ်း၊မျိုးချန်ရန်အသိမရှိခြင်း။ •ဆင်းရဲ၊ မဝယ်နိုင်၊ မဝယ်ချင်ကြပါ။ •မျိုးသန့်ပွားနည်းပညာ မသိရှိခြင်း •ရောင်းသည့် ဆိုင်မရှိ။	• တောင်သူများမှ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် စိုက်ပျိုးရန် စိတ်ဝင်စားမှု ရှိသည်။ • မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို ဒေသအတွင်း ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ • မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။ ၄င်းတို့မှ တဆင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့် များ ရရှိနိုင်သည်။	• အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ပါ။ • နည်းပညာအားနည်းသည်။	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ တဆင့် မြို့နယ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မ တီ သို့ တင်ပြခြင်း။ • စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့် ချိတ် ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း	• မျိုးကောင်းမျိုးသန့် စုပေါင်း ဝယ်ယူရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ • မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရွေးချယ်နည်းသင်တန်း
မွေးမြူရေးနှင့်ငါး လုပ်ငန်း-မွေးမြူရေး					

ပြဿနာ	ဖြစ်ပွားရသည့်အကြောင်းအရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
ဆေးပညာ • ဆင်းရဲသားမိသားစု များမွေးမြူရေးမှ ဝင် ငွေ ရရှိမှု နည်းသည်။	• ဆင်းရဲသားမိသားစုများအိမ်မွေးတိရစ္ဆာမွေးမြူနိုင်ခြင်းမရှိ။	• စိုက်ပျိုးရေးမှ စွန့်ပစ်အစာများလုံလောက်စွာ ရရှိနိုင် သည်။ • မွေးမြူရန်မြေနေရာအလုံအလောက်ရှိသည်။	• အရင်းနှီး မတက်နိုင်ကြပါ။ • ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိပြီး နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအားနည်းသည်။ • သားသတ်လိုင်စင်၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရသည်။	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ တဆင့် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီသို့ တင်ပြခြင်း • တိမ်းကုဌာနနှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	• ဆင်းရဲသားများတစ်ပိုင်၊ တစ်နိုင် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာဒေသ ကြက်၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ နွားမွေးမြူခြင်း။
• ရာသီရောဂါ ဆိုးရွာစွာကျရောက်လေ့ရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများစွာရှိသည်။	• နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုမရကြပါ။	• အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်ကိုမိသားစုဝင်ငွေအတွက်မွေးမြူကြသည်။ • နည်းပညာသင်ယူရန် အရည်အချင်းရှိသူအချို့ကျေးရွာတွင် ရှိသည်။	• နည်းပညာသင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ် နှင့် အချိန်မတတ်နိုင်ကြ ပါ။	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ တဆင့် တိမ်းကုဦးစီး ဌာ နနှင့် ဆက်သွယ် အကူအညီရယူခြင်း။	▪ တိမ်းကုသင်တန်း
အခြေခံအဆောက်အဦ • ပြင်ဦးလွင်နှင့် ကျေးရွာ • မှာ ကတ္တရာလမ်းရှိသော်လည်း သွားလာ ရန် ခက်ခဲပြီး ကုန်ကျစ	• ရွာသူ/သားများ စိုက်မွေးထုတ်ကုန်များ သယ်ယူခြင်းနှင့် အခြား လူမှုရေးကိစ္စများအတွက် သွား	• မြို့သို့ သွားလာရန် လမ်းကောင်းသည်။ • အချိန်မရွေး၊ ယာဉ်မျိုးစုံသွားလာနိုင်သည်။	• ပုံမှန်သွားလာသည့်အများ ပြည်သူသုံးဘတ်စ်ကား လိုင်းမရှိပါ။	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ တဆင့် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်	• ပုံမှန်ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။

ပြဿနာ	ဖြစ်ပွားရသည့်အကြောင်းအရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
ရိတ်များသည်၊	လာရာတွင် စင်း လုံးငှါး ယာဉ်များဖြင့် ငှါးရမ်း သွားလာရသော ကြောင့် ကုန်ကျစရိတ်များခြင်း၊ အချိန်မရွေး သွားလာရန် ခက်ခဲခြင်း	• လုံခြုံရေးကောင်းသည်။		အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီသို့ တင်ပြခြင်း	